

หัวข้อวิจัย เรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ของชุมชนวอแก้ว อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

ผู้ดำเนินการวิจัย นางสาวมุกเหรียญ สีสถานุชิต และนางสาววรัญญาภรณ์ ศรีสุวรรณคณล

หน่วยงาน ศูนย์การศึกษาออกที่ตั้ง ลำปาง มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

ปี พ.ศ. 2560

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในชุมชนวอแก้ว และเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนวอแก้วขนาดของประชากร (Population Size) คือ จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาที่ชุมชนวอแก้ว อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง ทั้งในวันธรรมดาและวันหยุด จำนวน 370 คน ประชาชนในชุมชนวอแก้ว อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง กลุ่มผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ได้แก่กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจที่พัก ร้านอาหาร สินค้าที่ระลึก ธุรกิจขนส่ง ธุรกิจนำเที่ยว และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องของระดับตำบล อำเภอ และจังหวัดลำปาง จำนวน 30 คน รวมจำนวนทั้งหมด 400 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยมีดังนี้ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 51.35 มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 52.43 วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 31.89 ประกอบอาชีพรับจ้าง/ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 31.62 มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 47.03 การท่องเที่ยวชมชุมชนวอแก้วนี้ ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเพื่อน ๆ คิดเป็นร้อยละ 41.62 มีวัตถุประสงค์เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ คิดเป็นร้อยละ 73.51 ใช้ช่วงเวลาการท่องเที่ยวในวันเสาร์-อาทิตย์ คิดเป็นร้อยละ 45.41 และมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว 1,000 - 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 57.84

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและปัญหาของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ พบว่าภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.85 , S.D. = 0.72) โดยที่มีระดับความคิดเห็นสูงสุด 2 ระดับคือ 1) ความสมบูรณ์ของทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีความโดดเด่น และ 2)มีความเป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ส่วนปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนวอแก้วในภาพรวม มี ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.03, S.D. = 0.71) โดยมีลำดับสูงสุด 2 ระดับ คือที่ 1) ชุมชนมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และ 2) ชุมชนมีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ส่วนแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่าคนในชุมชนวอแก้วต้องการให้การพัฒนาการท่องเที่ยว เกิดจากความต้องการของประชาชนเองมีการออกกฎ ระเบียบเอง มีการร่วมกันจัดทำธรรมนูญตำบลวอแก้ว อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง พ.ศ.2559 คณะกรรมการชุมชน มีกระบวนการในการทบทวนตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้สามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวหรือการป้องกันการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดผลกระทบจากการท่องเที่ยวตั้งนั้นจึงควรเร่งดำเนินการ ในการกำหนดแผนการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้เกิดความชัดเจน และเป็นรูปธรรม ควรมีการติดตามประเมินผลอย่างน้อยทุก ๆ 3 เดือน และเร่งนำผลการประเมินมาปรับปรุงแผนการท่องเที่ยวเพื่อให้ทันกับสถานการณ์ปัจจุบัน ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ควรดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนสืบไป